

**Sygn. akt: I C 1501/20**

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2022 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Dominik Bednarski
Protokolant:	-----

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2021 r. w Grudziądzu

sprawy z powództwa: **G. Z. (1)**

przeciwko: **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

działając na podstawie art. 15 zzs(2) ustawy z 2.03.2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) (...), innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.) na posiedzeniu niejawnym

### **orzeka:**

- zasądza od pozwanego **(...) S.A. w W.** na rzecz powódki **G. Z. (1)** kwotę 40.000 zł (czterdzieści tysięcy i 00/100 złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 31.07.2019r. do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego **(...) S.A. w W.** na rzecz powódki **G. Z. (1)** kwotę 6.117 zł (sześć tysięcy sto siedemnaście i 00/100 złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;
- nakazuje pobrać od pozwanego **(...) S.A. w W.** na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 18,24 zł (osiemnaście i 24/100 złotych) tytułem niszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 1501/20

## UZASADNIENIE

Powódka **G. Z. (2)** działając przez profesjonalnego pełnomocnika w pozwie z 13 listopada 2019 r. domagała się zasądzenia od pozwanego **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.** kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 lipca 2019 r. do dnia zapłaty. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wyrokowania do dnia zapłaty, według norm przepisanych oraz zwolnienie od kosztów sądowych w całości (k. 3).

W uzasadnieniu wskazała m.in., że w dniu 4 lutego 2019 roku przechodząc przez przejście dla pieszych przy ul. (...) w miejscowości G. została potrącona przez samochód Z. Z. - sześćdziesięcioletnia siostra poszkodowanej. Kierowcą był M. M. posiadający w chwili zdarzenia u pozwanego polisę nr (...). Na skutek wypadku doznała licznych złamań kończyn dolnych, odcinka lędźwiowego kręgosłupa, miednicy, a także urazowego krwotoku podpajęczynówkowego. Powyższe obrażenia naruszyły czynności narządów Z. Z. na okres powyżej 7 dni w konsekwencji powodując śmierć pacjentki. Jako przyczynę zgonu wskazano uraz śródczaszkowy oraz zatrzymanie krążenia czyli skutki zdarzenia z dnia 4 lutego 2019 roku. Zdarzenie to było dla powódki traumatyczne, doznała cierpień moralnych oraz wstrząsu psychicznego. Należy podkreślić, iż powódka wraz siostrą, zmarłą Z. Z. miała bardzo dobry kontakt, były dla siebie wzajemnym wsparciem. Obecny stan powódki odbiega znacznie od tego sprzed wypadku (k. 3-4).

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o jego oddalenie w całości i zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm prawnem przypisanych (k. 26- 27).

W uzasadnieniu pozwany wskazał m.in., że postępowanie likwidacyjne przeprowadził w sposób prawidłowy. Powódce odmówiono zapłaty zadośćuczynienia. W ocenie pozwanego zmarła nie była najbliższym członkiem rodziny powódki. Pozwany zaznaczył, że przy ustalaniu, czy dany członek rodziny jest najbliższym wymagane jest nie tylko istnienie prawnego stosunku pomiędzy osobami, ale także ustalenie faktycznej więzi emocjonalnej. Zdaniem pozwanego powódka nie wykazała, aby z uwagi na śmierć siostry leczyła się psychiatrycznie, czy przechodziła terapię psychologiczną, nie wykazała także, aby w jej zdrowiu w związku z wypadkiem siostry powstał jakikolwiek uszczerbek. G. Z. (2) pochodzi z rodziny wielodzietnej, posiadała sześcioro rodzeństwa, a w takich rodzinach utrudnione jest powstanie bardzo silnej więzi pomiędzy wszystkimi członkami, gdyż w przypadku takiej ilości osób relacje są rozproszone. Ponadto pozwany podniósł, iż roszczenie powódki jest wygórowane i powinno być miarkowane, aby kwota zadośćuczynienia nie stała się źródłem wzbogacenia.

Strony podtrzymały swoje stanowiska w dalszym toku postępowania.

Na podstawie art. 15zzs(2) ustawy z 2.03.2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) (...), innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.) Sąd postanowił rozprawę zamknąć.

### **Sąd ustalił, co następuje:**

Dnia 4 lutego 2019 roku przy ulicy (...) w G. M. M. kierując samochodem marki P. (...) o numerze rejestracyjnym (...), nie zachowując szczególnej ostrożności i nie ustępując pierwszeństwa pieszemu na oznakowanym przejściu dla pieszych, potrącił Z. Z., powodując u niej liczne złamania kończyn dolnych, odcinka lędźwiowego kręgosłupa, miednicy, a także urazowego krwotoku podpajęczynówkowego. W chwili zdarzenia Z. Z. miała 64 lat. W momencie wypadku pojazd kierowany przez M. M. posiadał u pozwanego polisę nr (...).

(okoliczności bezsporne, a ponadto dowód: zaświadczenie Komendy Miejskiej Policji w G. – k. 8, karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 6-7 akt)

Powyższe obrażenia naruszyły czynności narządów Z. Z. na okres powyżej 7 dni w konsekwencji powodując śmierć pacjentki. Jako przyczynę zgonu wskazano uraz śródczaszkowy oraz zatrzymanie krążenia czyli skutki zdarzenia z dnia 4 lutego 2019 roku. Zgon nastąpił 21 marca 2019.

(okoliczności bezsporne - k. 3-4, a ponadto dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 6-7 akt, skrócony odpis aktu zgonu – k. 9, akta szkody na płycie CD – k. 31)

Z powodu okoliczności, które doprowadziły do śmierci Z. Z. powódka G. Z. (2) doznała cierpień moralnych i wstrząsu psychicznego. Powódka ze zmarłą Z. Z. miała bardzo dobry kontakt. Codziennie ze sobą rozmawiały, były dla siebie wsparciem. Powódka odczuwała osamotnienie i pustkę po śmierci siostry, nadal nie potrafi pogodzić się z tak wczesną śmiercią siostry. Gdy tylko dowiedziała się o wypadku siostry rozplakała się, zrobiło jej się słabo i upadła z powodu zbyt

silnych emocji, miała potem problemy ze snem. Powódka często dzwoniła do siostry, spędzały razem święta, wakacje, kobiety łączyły bardzo dobre relacje. G. Z. (2) po wypadku siostry udała się do specjalisty, psychiatry. Zażywała leki psychotropowe, zapiano jej jeden lek, przyjmowała go 3 miesiące, leki antydepresyjne zażywała około 5 miesięcy. Powódka nie ma dzieci, ani partnera, zmarła siostra była jej najbliższą przyjaciółką.

(dowód: zeznania świadka C. D. - k. 51 akt, zeznania świadka A. K.- k. 51, zeznania powódki - k.52)

Powódka odwiedzała siostrę o wiele częściej niż innych członków rodziny, odwiedzały się we wszystkie możliwe wolne terminy. Po wypadku siostry nie mogła poradzić sobie z emocjami i stratą bliskiej osoby. G. Z. (2) to spokojna i zrównoważona emocjonalnie kobieta. Lubi kontakt z innymi, ale ceni sobie prywatność i intymność. Po śmierci siostry nie miała ochoty na spotkania towarzyskie, czy podejmowanie czynności dnia codziennego. W sytuacjach trudnych stosuje styl radzenia sobie ze stresem skoncentrowanym na unikaniu, wykazuje tendencje do wystrzegania się myślenia, przeżywania i doświadczania tej sytuacji. U G. Z. (2) nie występują objawy depresji. W wyniku wypadku z dnia 4 lutego 2019 roku powódka doznała krzywdy związanej ze stratą siostry w sytuacji niespodziewanej i tragicznej. Odniosła skutki psychiczne w postaci lęków, stanów depresyjnych; śmierć siostry wywarła negatywne skutki na życie powódki, doznała ona załamania emocjonalnego.

(dowód: opinia biegłego - k. 56-60 akt)

W przypadku powódki powstały objawy w postaci lęków, stanów depresyjnych, które są dalszym skutkiem sytuacji traumatycznej, jakiej powódka doznała. Poczucie pustki i osamotnienia po takich wydarzeniach, jakich doznała powódka, to naturalna reakcja w przebiegu żałoby. U powódki wystąpiły pewne znamiona depresji, które nie świadczą jeszcze o całkowitej diagnozie depresji. Powódka jako osoba samotna posiadała kontakt szczególnie bliski ze zmarłą siostrą, wskazuje na to silna więź emocjonalna. Informacja o nagłej śmierci siostry stanowiła dla powódki wstrząs psychiczny.

(dowód: opinia uzupełniająca biegłego – k. 77-79 akt)

### **Sąd zważył, co następuje:**

Przedstawiony stan faktyczny ustalony został w oparciu o dokumenty przedłożone przez strony postępowania, które w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności i prawdziwości, wobec czego mogły stanowić wiarygodną podstawę ustaleń faktycznych. Ustalając skutki wypadku, charakter obrażeń siostry powódki oraz skutki, jakie te obrażenia spowodowały, Sąd oparł się na zeznaniach strony powodowej oraz na zaświadczeniu Komendy Miejskiej Policji w G., karcie informacyjnej leczenia szpitalnego. Sąd w całości dał wiarę zeznaniom powódki oraz świadków C. D. i A. K. oraz opinii biegłej A. H. wraz z jej opinią uzupełniająca na okoliczność stanu emocjonalnego powódki po wydarzeniach z 4 lutego 2019 i śmierci Z. Z., albowiem były one spójne, logiczne, potwierdzały okoliczności wynikające z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. Sporządzone przez biegłą A. H. opinie Sąd uznał za prawidłowe, sporządzone w sposób fachowy i rzetelny. Ustalenia i wnioski zawarte w tych opiniach są logiczne, spójne i znajdują uzasadnienie w materiale dowodowym.

Sąd w sposób dorozumiany oddalił wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego psychiatry (k. 81v.) – jako **zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania**. W ocenie Sądu niewydanie formalnego postanowienia w tym przedmiocie nie miało wpływu na rozstrzygnięcie, albowiem materiał dowodowy mogący stanowić podstawę merytorycznego orzekania został określony dostatecznie pewnie (por.: wyroki SN: z dnia (...) stycznia 2007 r., III CSK 368/06, Lex nr (...); z dnia 12 maja 2005 r., III CK 613/04, Lex nr (...); z dnia 25 czerwca 2008 r., II UK 327/07, Lex nr (...); z dnia 30 października 2008 r., II CSK 254/08, Lex nr (...); z dnia 20 stycznia 2009 r., II CSK 417/08, Lex nr (...)).

Powódka domagała się od pozwanego zapłaty kwoty 40.000,00zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 lipca 2019 roku do dnia zapłaty.

Zgodnie z przepisem art. 446 § 4 k.c. w zw. z 444 k.c. w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, Sąd może przyznać najbliższemu zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Uszkodzenie ciała oznacza naruszenie integralności fizycznej pozostawiające wyraźne ślady (np. rany, złamania), zarówno zewnętrzne, jak i wewnętrzne (np. uszkodzenie organów wewnętrznych). Rozstrój zdrowia wyraża się natomiast w innych postaciach zakłócenia w funkcjonowaniu poszczególnych organów, bez ich widocznego uszkodzenia (np. zatrucie, nerwica, choroba psychiczna, obniżenie sprawności intelektualnej). W judykaturze Sądu Najwyższego pojęcie rozstroju zdrowia jest ujmowane szeroko. Przykładowo tylko można wskazać na orzeczenie z dnia 4 lipca 1969 r., PR (...) (OSNCP (...)), w którym Sąd Najwyższy podkreślił, że przewidziana w art. 444 k.c. krzywda, za którą sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią kwotę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego, obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i cierpienia moralne. Natomiast w wyroku z dnia 9 lutego 2000 r., II CKN 582/98 Sąd Najwyższy przyjął że krzywda wynagradzana zadośćuczynieniem pieniężnym uregulowanym w art. 445 kc jest szkodą niemajątkową, a charakter takiej szkody decyduje o jej niewymierności. Przyznanego poszkodowanemu zadośćuczynienia nie należy zatem traktować na zasadzie ekwiwalentności, którą charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Odpowiedniość kwoty zadośćuczynienia, o której stanowi art. 445 § 1 kc, ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia. W wyroku zaś z 28 września 2001 r. III CKN 427/2000 wskazano, że: „pojęcie „sumy odpowiedniej” użyte w art. 445 § 1 kc w istocie ma charakter niedookreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Ta nie może być nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być „odpowiednia” w tym znaczeniu, że powinna być, przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego, utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa”.

W ocenie Sądu żądanie powódki G. Z. (2) odnośnie zadośćuczynienia pieniężnego w kwocie 40.000,00 zł należało uznać za uzasadnione w całości.

Kwota przyznawana z tytułu zadośćuczynienia ma załagodzić niematerialne skutki śmierci bliskiej osoby, to pieniężny ekwiwalent krzywdy, jakiej doznała powódka, gdy jej bliski uległ wypadkowi i zmarł, winna obejmować naprawienie szkody niemajątkowej wyrażającej się w krzywdzie w postaci cierpień psychicznych związanych z zaistnieniem śmierci bliskiej osoby. Powódka w wyniku wypadku i śmierci swojej siostry doznała wstrząsu emocjonalnego, odniosła skutki psychiczne w postaci lęków, stanów depresyjnych. Przy ustalaniu kwoty zadośćuczynienia należy mieć na uwadze odczucia psychiczne, które zostały wywołane przez zdarzenie powodujące szkodę. Niewątpliwie skutki wypadku i śmierć siostry spowodowały u powódki ból, cierpienie, dyskomfort psychiczny oraz fizyczny poprzez problemy ze snem. Po wydarzeniach z 4 lutego 2019 roku powódka odczuwała silne poczucie osamotnienia i bezradności, przyjmowała leki zapisane u lekarza psychiatry. Nie jest również w stanie zapomnieć o swojej siostrze, wspomnieniom tym towarzyszy smutek i ból. Zmarła Z. Z. była najbliższą osobą powódki przez łączącą je silną więzią emocjonalną, oprócz więzów rodzinnych. Powódka i siostra były również przyjaciółkami wspierającymi się w każdej sytuacji życia codziennego. Śmierć Z. wywołała wycofanie powódki, silne poczucie osamotnienia i ogólny dyskomfort psychiczny.

Zasady doświadczenia życiowego uzasadniają przekonanie, iż osoba potrafiąca odczuwać normalne emocje po wydarzeniach tak traumatycznych, jak te, które spotkały powódkę, przez bardzo długi jeszcze czas nie wróci do stanu psychicznego przez wypadkiem.

Sąd Najwyższy zauważa, że: „Pokrewieństwo nie stanowi wyłącznego kryterium zaliczenia do najbliższych członków rodziny w rozumieniu art. 446 § 3 k.c.” (zob.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2005 r., IV CK 648/04, OSNC 2006, nr 3, poz. 54). Podobnie wyraził się Sąd Apelacyjny w Lublinie: „Decydujące znaczenie ma faktyczny układ stosunków między konkretnymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów k.r.o.” (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 7 sierpnia 2013 r., I ACa 254/13).

Ponadto w orzecznictwie sądów powszechnych wyrażono słuszny pogląd, że „O tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny zmarłego decyduje układ faktyczny stosunków rodzinnych pomiędzy zmarłym a tymi osobami” (zob.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 maja 2016 r., I ACa 160/16).

W ocenie Sądu Rejonowego pewne jest, iż powódkę G. Z. (2) i Z. Z. łączyły silne więzi emocjonalne i były one wobec siebie najbliższymi członkami rodziny w rozumieniu art. 446 § 4 k.c.

Na oszacowanie „odpowiedniej” kwoty zadośćuczynienia wpływ ma głównie długotrwałość cierpień psychicznych, ich wpływ na inne dziedziny życia, osłabienie energii życiowej, intensywność więzi emocjonalnej ze zmarłym, wycofanie z życia towarzyskiego, trudności z ułożeniem życia na nowo. Istotne jest, aby szkoda niemajątkowa miała charakter rzeczywisty. Kwota musi być bowiem adekwatna do doznanej przez poszkodowanego krzywdy. Wysokość zadośćuczynienia winna stanowić realną wartość ekonomiczną, adekwatną do warunków gospodarki rynkowej, a nie być jedynie symboliczną sumą pieniężną.

W kontekście wysokości należnej powódce rekompensaty warto pamiętać, co w zasadzie jest notorią, iż wobec bliskich ofiar katastrofy smoleńskiej zasądzano – prawie dekadę temu - zadośćuczynienia sięgające 250.000zł.

Wzrost przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa w ostatniej dekadzie także powinien być uznany za fakt notoryjny. Obecne średnie wynagrodzenie to ponad 5.000zł. Przyznana kwota zadośćuczynienia stanowi więc **równowartość około ośmiu średnich pensji.**

Trudno też twierdzić, iż przyznane w niniejszym wyroku zadośćuczynienie jest wygórowane, skoro, wedle art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych minimalna suma gwarancyjna w momencie zaistnienia wypadku, w którym powódka doznała obrażeń, nie mogła być niższa niż równowartość w złotych: w przypadku szkód na osobie - 5 000 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych. Na marginesie - od 31.12.2018r. to 5.210.000 euro.

Reasumując – ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę następujące, utrwalone w judykaturze kryteria: ***moc więzi emocjonalnej łączącej powódkę ze zmarłą, jej obecny stan psychiczny, rodzaj dyskomfortu psychicznego, jakie skutki niesie ze sobą utrata osoby najbliższej, a także konieczność przedstawiania przez sumę zadośćuczynienia odczuwalnej wartości ekonomicznej, przynoszącej powódce równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne. Okolicznością przemawiającą za taką, a nie inną wysokością zadośćuczyniłą był również fakt, iż powódka jest osobą samotną, nie posiadającą męża, dzieci czy też partnera.*** Dlatego Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku. O odsetkach za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

W pkt 2. wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 6.117 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

O kosztach sądowych orzeczono w oparciu o treść art. 98 i nast. k.p.c. Powódka wygrała proces w całości. Wartość kosztów procesu przez nią poniesionych to 6.117,00 zł. Składają się na nią: wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika (3.600zł), koszt uiszczenia opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa procesowego (17zł), opłata sądowa od pozwu (2.000,00 zł) oraz zaliczka na opinię biegłego (500zł).

W punkcie 4 wyroku Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 18,24 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. Kwota tą, tymczasowo kredytowaną przez Skarb Państwa, obciążono ostatecznie pozwanego na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c.